2 סענט

2 סענט

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY

CIRCULATED ALL OVER CANADA AND ABROAD

VOLUME IV. No. 11737 | Toronto, Friday March 9, 1917 | טו אדר פרשה תשא תרע"ז | זונען אונטערגאנג 6.15 | פרייטאג דער 9טער מערץ 1917 | PRICE: TWO CENTS

New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

דארדאנעלען קאמיסיע באשולדיגט לארד קיטשענער

קאמיסיע שרייבט צו דעם דורכפאל פון דער ענגלישער דארדאנעלען עקספעדיציע צום געפאלענעם ענגלישען העלד ער האט אונטערנומען צופיעל איידער איין מענש האט געקענט טהון, ווי אזוי די דארדאנעלען עקספעדיציע איז אונטערנומען געווארען, וועלכע ראלע רוסלאנד האט אינדעם געשפיעלט

ענגלענדער 12 מייל פון באנדאד

לאנדאן, מערץ, 8.

די אונגלויליכע ענגלישע עקספעדיציע נאך די דארדאנעלען און די פאלגען פון דער עקספעדיציע ווערען יעצט ארומגעוואָרפען אויפ'ן אומגעקומענעם עכלעשע. דער לארד קיטשענער.

די ספעציעלע אונטערזוכונג, קאמיסיע וועלכע איז באשטימט געווארען פון פארלאמענט דאס אונטערצוזוכען האט אזוי בארוכטעט אין פארלאמענט אלס דער רעזולטאט פון איהר אונטערזוכונג, איז דער פאלגענדער באריכט:

טראטצדעם, וואס דער הויבט צוועק פון דער עקספעדיציע איז נים דערגרייכט געווארען אבר דער באריכט פונדעסטוועגען האט די עקספעדיציע געוואונען א גע וויסען פאליטישען פרעסטיזש, אויב עס האט זיך געלוינט צוליעב דעם פאליטישען גע. ינם פארלירען אזוי פיעל קרבנות אין מענשען און געלד דאס איז אן אנדער פראגע ביי וועלכער עס קענען זיין מיי נונגס פערשיעדענהייטען.

רייזעדענדיג וועגען דער שולד פון דער עקספעדיציע ווערט עס ארויסגעלייגט אויף לארד קיטשענער וועלכער איז שולדיג אין דעם וואס ער האט אייף גאנצע דריי וואכען אבגעלייגט דאס שיפען פון סאלדאטען צו די דארדאנעלען.

די עקספעדיציע צו די דארדאנעלען אזוי ווייט וואס עס אנבעלאנגט ענגלאנד איז פארגעשלאגען געווארען ביים קריעגס קאנסיל פון ווינסטאן טשערטשהיל וועלכער איז דאן געווען דער ערשטער לארד פון דער אדמיראליטעט דעם 25טען נאוועמבער 1914. דאס איז געווען זיין מעטהאדע צו פארטהיידיגען עגיפטען. זיין פארשלאג איז געווען צו זאל בלויז גע מאכט ווערען אן אטאקע פון דער נייוועי די איבערגיג מיטגליעדער פון קריעגס קאנסיל זאגען אבער געווען דערפאר אז א ענגלישער מיליטערישע אטאקע זאל גע מאכט ווערען דאס הייסט פון וואסער און אויף אויף דער יבשה, אבער די אומ שטענדען זאגען געווען אזעלכע אז אזא אטאקע האט נים געקענט אונטערנומען ווערען, ווייל קיטשענער האט ערקלערהרט אז עס זאגען נים אז נים קיין סאלדאטען צו שיקען אהין און דער פלאן איז געב ליעבען הייגגען אין דער לופטען.

דעם 2טען יאנואר 1915 איז אבער ערהאלטען געווארען א קאמיוניקאציע פון רוסלאנד און דער קריעגס קאנסיל איז געצוואונגען געווען צו ענטפערען אויף דעם און די פראגע וועגען אטאקירען די דארדאנעלען איז ווידער איינגענומען גע ווארען.

לארד קיטשענער האט דאן ווייטער ערקלערהרט אז עס זאגען נים אז נים קיין סאלדאטען צו שיקען צום מזרח פראנט און די מיטגליעדער פון קריעגס קאנסיל האבען עס אנגענומען נים אונטערזוכונג ריג אויב עס איז ריכטיג און ווען עס וועט מעגליך זיין צו שיקען אהין סאלדאטען, און אזוי ווי אן אטאקע האט דארטען געמאכט ווערען האט נים בלויז גערעדט ווערען דער נייוועי וועלכע בען האט דאן געקיגט נוצען.

עס זאגען דאן דיסקוטירט געווארען קיטשענער באשלאסען אז די 29טע דיוויזיע זאל א טהייל פון די סאלדאטען וועלכע האבען באדארפט טראנספעריירט ווערען אהין לוט'ן באשלוס פונ'ם 16טען זאל נים געשיקט ווערען און קוירנאל פיצ גע[illegible] אינסטרואירט דעם דירעק טאר פון דער נייוועי טראנספארטציאן אז עס איז נים נוטיג צו שיקען אחין דעם טראנספארט, דאס איז געטהון געווא רען אפילו נים לאזענדיג וויסען דעם ער שטען לארד פון דער אדמיראליטעט, און אויף אזא אופן איז דער טראנספארט אב געלייגט געווארען. אויף דריי וואָכען און דאס האט געשטערט די גאנצע אונטער נעהמונג.

מיר גלויבען אויך, אז די ענטשיי דונג אויפצוגעבען די נייוועי אטאקעס איז אויך נים געווען קיין ריכטיגע, ווייל דער קריעגס קאנסיל האט זיך נים פארוא מעלט צווישען מערץ דעם 19טען און מאי דעם 14טען. דער פרעמיער האט בע דארפט צוזאמענרופען א קריעגס קאנסיל, ווייל זעהר וויכטיגע שלאכטען זענען אין דער צייט פארגעקומען.

מיר זענען מיט דער מיינונג, אז לארד קיטשענער האט זיך נים געגען אב געגעבען. מיט דער ארבייט פון גענעראל שטאב, און דער רעזולטאט איז געווען אז פיעל ארבייט, וועלכע ער האט אונטער נומען איז געווען פיעל מעהר, איידער איין מענש קען אויפטהון.

דאס וואס לארד קיטשענער און זיין סעקרעטער זענען אומגעקומען האט פיעל געשטערט אין בעקומען מעהר בעוויזע וועגען דעם ווי דער פאל וואלט געווען ווען זיי וואלטען געלעבט.

דער באריכט פון דער קאמיסיע גיט דאן איבער דאס עדות זאגען פון וויינ סטאן טשערטשיל און די אנדערע מיליטערישע און נייוועי אויטאריטעטען, מיט'ן רעזולטאט אז די שולד פאר'ן דורכ פאל ווערט געווארפען אויפ'ן געפאלע נעם הערלד לארד קיטשענער.

האום רוק פאר אירלאנד

לאנדאן, מערץ, 8.

פרעמיער לליאד דושארדזש האט הויינט געזאגט אין דער האוז אף קא מאנס אז די ענגלישע רעגיערונג איז גרייט צו געבען האום רול צו יענע טהיי לען אין אירלאנד, וועלכע וועלען עס פארלאנגען.

נראף זעפעלין טויט

לאנדאן, מערץ, 8.

א טעלעגראמע, וועלכע איז דא ער האלטען געווארען פון בערלין דורך רו טערס טעלעגראף אגענטור מעלדעט, אז גראף זעפעלין איז הייגט נאכמיטאג גע שטארבען אין שארלאטענבורג ארום בערלין. ער איז געשטארבען פון לונגען ענט צינדונג.

פרעזידענט ווילסאן האט רעכט צו בעוואפענען האנדעלס שיפען

ווערט אויך פעלייכט רופען א עקספטרא סעסיע פון קאנגרעס.

וואשינגטאן, מערץ, 8.

עס זענען דא געגוג אורזאכען אז פרעזידענט ווילסאן וועט האנדלען זעלבסטשטענדיג וועגען דער פראגע פון בעוואפענען האנדעלס שיפען טראצדעם, וואס דער סענאט האט איהם נים גע געבען דאס רעכט דערצו.

איינינע אפיציעלע בעאמטע האבען זאגאר ערקלערהרט אז דער פרעזידענט וועט עס טהון נאך הייגטיגע וואך. אנדערע זענען אבער מיט דער מיינונג, אז ערשט קומענדע וואך וועט דער פרעזי דענט ארויסגעבען דעם אדרעס צו בעוואפענען אלע האנדעלס שיפען, זיי זאלען און פארערען אזא רעכט

זיך קענען פארטיידיגען געגען דייטשע סוכמארינס.

עס ווערט ערקלערהרט אז דער פרע זידענט האט בעקומען אן „אדווייז" פון יוסטיץ דעפארטמענט, אז ער מעג לויט נאך דער קאנסטיטוציע בעוואפענען האנ דעלס שיפען נים ווארטענדיג אז דער קאנגרעס זאל איהם געבען אזא רעכט, און דער פרעזידענט וועט זיין מאכט אויס נוצען.

פיעלע בעאמטע זענען אבער מיט דער מיינונג און ראטהען דעם פרעזי דענט ער זאל עס אליין נים טהון נאך רופען אן עקסטרא סעסיע פונ'ם קאנגרעס אלע האנדעלס שיפען, זיי זאלען און פארערען אזא רעכט

האבען געוואלט מאכען א רעוואלוציאן אין אינדיען

און ווידער איז צימערמאן פארמישט אין א פארשווערונג.

ניו יארק, מערץ, 8.

דאקומענטען וועלכע זענען געפונען געווארען ביי די ארעסטירטע. שאק ראבערטי און ערנעם סעפונא, וועלכע זע נען ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון מאכען א קאנספיראציע אויפצורי סען פארשיעדענע אמוניציאנס פאבריקען, ווייזען אז זיי זענען געשטאנען אין פארבינדונג מיט'ן אויסלענדישען אפיס אין בערלין און האבען געפלאנט מיט דער צושטימונג פונ'ם דייטשען אויסלענדי שען מיניסטער אויפצורייצען און ברייג נען צו א רעוואלוציאן אין אינדיא.

אין איין דאקומענט פארשפרעכט זיי ציטירטאן צו געבען פינאנציעלע שטיצע און העלפען זיי מיט אלעם וואס עס וועט נאר מעגליך זיין. די דאקומענטען גע פינען זיך אין די הענט פון די פערעראלע בעאמטע אויף וועלכע די ארעסטירטע וועלען אינדייטעט ווערען.

איין דאקומענט וועלכער איז געפו נען געווארען ביי די ארעסטירטע טראגט דעם אדרעס 76 ווילהעלם שטראסע בערלין, דאס איז דער פלאץ פון אויסלענדי שען אפיס און דער דאקומענט ווערט ער קלערט איז זעהר א וויכטיגער.

חוץ די פאפירען האבען די פערעראלע בעאמטע אויך פארנומען פיעלע דאקו מענטען, וועלכע וועלען גענוצט ווערען אלס שטומע עדות געגען די אנגעקלאגטע פון פאן איגאלס אפיס אויף וואל סטריט. פאן איגאל איז צוזאמען מיט גראף פאן בערנסטארף אבגעפאהרען נאך דייטש לאנד.

פרעזידענט ווילסאן האט רעכט צו בעוואפענען האנדעלס שיפען

ווערט אויך פעלייכט רופען א עקסטרא סעסיע פון קאנגרעס.

וואשינגטאן, מערץ, 8.

עס זענען דא געגוג אורזאכען אז פרעזידענט ווילסאן וועט האנדלען זעלבסטשטענדיג וועגען דער פראגע פון בעוואפענען האנדעלס שיפען טראצדעם, וואס דער סענאט האט איהם נים גע געבען דאס רעכט דערצו.

איינינע אפיציעלע בעאמטע האבען זאגאר ערקלערהרט אז דער פרעזידענט וועט עס טהון נאך הייגטיגע וואך. אנדע רע זענען אבער מיט דער מיינונג, אז ערשט קומענדע וואך וועט דער פרעזי דענט ארויסגעבען דעם ארדער צו בעוואפענען אלע האנדעלס שיפען, זיי זאלען און פארערען אזא רעכט

ענגלענדער 12 מייל פון באנדאד

לאנדאן, מערץ, 8.

ענגלישע קאוואלעריע געפינט זיך יעצט 12 מייל פון באנדאד אזוי איז דא פיעל פארפענטליכט געווארען.

די ענגלענדער זענען צוגעקומען צו דער סטעסיאן פאזיציע האבען זיי זי געפונען אן אבגעלייגיגע. די פאזיציע געפינט זיך 14 מייל דרום פון באנדאד די טערקען זענען פון דארטען אנטלאפען באאייטענס.

דער באריכט מעלדעט, אז די ענ גלישע קאוואלעריע איז דארטען געווען דינ סטאג און עס איז זיכער, אז די טעג וועט אויך באנדאד זיין אין ענגלישע הענט.

204 טויזענד טאן שיפען געזונקען.

בערלין, מערץ, 8.

די איבערזעטע נייעס אגענטור מעל דעט, אז די סובמארינס וועלכע האבען זיך צוריקגעקערהרט אין די פארטען, האבען בען באריכטעט, אז פונם ערשטען ביז'ן דריטען מערץ, האבען זיי געזונקען 204.000 טאן שיפען.

ירושלים וועט באלד זיין אין ענגלישע הענד

די הינע „גלאוב" האט געבטען גע דרוקט פאלגענדע דעפעשע, וועלכע קומט פון וואשינגטאן.

„ירושלים די אלטע היסטאָרישע אי דישע שטאדט, וועט באלד זיין אין די הענד פון די ענגלענדער, אזוי גוט ווי באנדאד, ווייל די ענגלישע טרופען, וואס מארשירען פון עגיפטען זענען שוין אין גאנצען 40 מייל פון דער שטאדט. איין טעלעגראמע, וועלכע קומט פון על כאליל, וועלכע געפינט זיך אויף די בערג אין דרום פון ארץ ישראל, אדום צוואנ ציג מייל פון ירושלים, מעלדעט אז די אליאירטע טרופען געהן יעצט פון דריי זייטען. איין ענגלישע ארמיי געהט פון עגיפטען נאך ארץ ישראל, א צווייטע איז טהעטיג ביים טייך טיגרים, און די דריי טע, דאס איז די רוסישע ארמיי, וועל כע מאכט זיך א וועג דורך פערסיען.

מען גלויבט אויך אין וואשינגטאן נאנץ שטארק, אז ירושלים וועט אין גי בען זיין אין ענגלישע הענד, אזוי אז דאס וועט אויך זיין א הילף פאר די אמעריק קאנער, וועלכע וועלען געווים פארצוהען צו בלייבען אונטער'ן ענגלישען רעזשים, איידער צו פערלאזען דאס לאנד.

ערשטע פערזאמלונג פון דער צדקה פעדעראציע אין יוני

געלד האלט אין איין אריינקומען, אין דערווייל ווערען די ביי - לאוס איוס געארבייט.

ווי דער סעקרעטע' פון דער צדקה פעדעראציע לאיער א. קאהען, האט נעכ טען ערקלערהרט פאר אונזערען א פאר שטעהער, האלט געלד צו דער פעדעראר ציע אין איין אריינקומען, אזוי אז אלעס צייטג, אז קיין מאנגעל אין געלד זאל וועט זיך געווים נים פיהלען. אווי אין די וואך אויף אריינגעקומען אדום טויזענד דא־לאר.

דערווייל איז די פעדערעישאן גאנץ טהעטיג. א קאמיטע פון 5 האט גענו מען אויף די אויסגאבע צו בעזארגען דעם פסח - בודזשעט פון די צדקה אנ שטאלטען, און די עזעקוטיוו ארבייט דערווייל אויס די ביילאָאוס, וועלכע וועלען דארפען אנגענומען ווערען פון דער באָארד אף טראסטיעס.

עס ווערען אויך ארויסגעשיקט גענויע אנפראגען צו די פעישיעדענע צדקה פא־סייטיעס, זיי זאלען געבען אלע אויס־קינפטע וועגען זייער ארבייט, אום די פעדעראציע זאל וויסען ווי אזוי אלעס צו אראנזשירען.

אין צווייטענהאנג מיט דעם ערשטען מיטינג, וועלכער האט געדארפט פאר־קומען גאנ'ן קעפפיין, און וועלכעס איז בעשלאסען געווארען, צו גערופען ווערען אין יוני, האבען מיר ערהאלטען פאל־גענדע ערקלערונג פון דער פעדעראציע, אין וועלכער עס ווערט ערקלערהרט, וואָ־רום דיעזער נויטיגער שריט האט זיך מוזט געמאכט ווערען.

„אידישען זשורנאל"

מאראנטא.

די פראווינזיאלישע באָארד אף טראס־טיס, האט מיר בעאויפטראגט צו שריי־בען אייך פאלגענדעס וועגען דעם ער־שטען יעהרליכען מיטינג פון דער פערע־ריישן.

איהר ווייסט גאנץ גוט, אז דער עקס־פיין איז געווען פאר 30 טויזענד דא־לאר, אזוי ווי אבער דיעזע גאנצע סומע איז נאך נים געשאפען געווארען, דעריבער די באָארד פאר נויטיג דערווייל אבצולע־גען דעם מיטינג, ביז וואנען דער עקספיין וועט זיין פאלשטענדיג פערענדיגט.

אויפ'ן לעצטען מיטינג פון דער פרא ווייזשאנגעל באָארד איז בעשלאסען געווא־רען צו פערגרעסערען די באָארד אויף 75 פארשטעהער, און דיעזע באָארד וועט אנזיהרען די ארבייט, אלס א ציטטווי־ליגע קאמיטע פאר דריי חדשים, ביז דער ערשטער מיטגליעדער מיטינג וועט גע־רופען ווערען.

אויב אייערע לעזער פערלאנגען מעהר אינפארמאציע, וועגען דער פעדעראציע, וועל איך עס מיט פערגעניגען זיי געבען.

ערגעבענסט,

אברהם קאהען,

פראווינזשאנעל סעקרעטער.

פ. ס. ספענס טויט

מיטוואך פארטאג איז געשטארבען פ. ס. ספענס, וועלכער איז געווען נאנץ אפאָולער אין די טאראנטאר מוזי־ציפאלע קרייזען. זייענדיג פאר א לאנגע צייט א מיטגליער אין סיטי קאנסיל און אין דער באָארד אף קאנטראל.

ספענס איז אויך געווען א באָארד אף קאנטראל קאנדידאט אין לעצטען געמ־פיין, אבער ער איז דורכגעפאלען.

מר. ה. זווינבערג
פרעזידענט פון „אידישען זשורנאל"
שיקט
געלד סיין רוסלאנד
לויט'ן טאגעס סורס
32 c.
(פאר'ן רובעל)
מיר שיקען אויך מעלעגראפיש.
געלד געשיקט נאך אלע טהיילען פון
: : דער וועלט. : :

ביק צו בערעכטיגען פרויען אלס לעדזישיסלייטשור קאנדידאטען צוריקגעוויזען

די געבטיגע זיצונג פון דער אנטע־ריא לעדזישיסלייטשור האט צוריקגעווי־זען דעם פארשלאג אז פרויען זאלען הא־בען דאס רעכט צו לויפען פאר עמטער אין דער אנטעריא לעדזישיסלייטשור.

ווי מיר האבען שוין געמאלדען אין „זשורנאל" האט דעם דאזיגען פארשלאג אריינגעבראכט מר. נ. וו. ראוועל דער פיהרער פון אפאזיציע.

פרעמיער הוירסט האט ערקלערהרט, אז דער ביל איז איצט נים נויטיג, אין אז ראוועל האט בלויז בעצוועקט מיט דיע־זען ביל צו שלאגען פון א־הם פאליטישען קאפיטאל. ער האט דערפאר רעקאמענ־דירט אז דער ביל זאל אבגעלעגט ווערען אויף זעקס חדשים, כדי צו זעהען ווי אזוי דאס פאלק אין אנטעריא וועט אויס־נעהמען דאס נייע געזעץ צו געבען פרויען שטימרעכט.

אידישע סטודענט ערוועהלט אלס קלאס פארשטעהער.

דער פילאזאפישער קלוב פון דער טא ראנטאר אוניווערזיטעט, צו וועלכען עס געהערען פיעלע גראדואירטע און נאך נים גראדואירטע פילאזאפישע סטודענטען, ווי אויך אלע פראפעסאָרען פונ'ם פילאר זאפישען פאקולטעט, האט נעהאט וואה־לען פאר בעאמטע, און צווישען די פער־שיעדענע ערוועהלטע איז אויך פערהאן דער אידישער סטודענט סאל. אייזען, וועל כער איז ערוועהלט געווארען אלס פאר־שטעהער פונ'ם פערטען יאהר קלאס.

דזשאן מעקעי אפעלירט איז א העכערען נעריכט

דזשאהן מעקעי, דער פובליק אקאונ־טענט, וועלכער האט פארקלאגט די שטאדט אויף 42 טויזענד דאלאר, און האט פערלוירען זיין פראצעס האט אריינ־גענעבען א פארלאנג צו אפעלירען זיין משפט אין דעם דיוויזיאנס קאורט.

ווי מיר האבען מיט א צייט צוריק געמאלדען, האט מעקעי פערקלאגט די שטאדט פאר ארבייט וואס ער האט גע־טהון אויף דער באשטעלונג פון דעם דאר מאָלסרינגען מעיאר האקען אין דער צייט ווען עס האט זיך געהאנדעלט אז די שטאדט זאל אבקויפען די שטארטישע קארס און די טראָראנטאָ עלעקטריש קאָמ־פאניע. מעיאר האקען האט באשטעלט דעם אקאונטענט מעקעי עד זאל אויסרע־כענען דאס פארמעגען פון דער קאמפאניע בדי צו וויסען אויב עס לוינט זיך אבצו־קויפען. פאר זיין ארבייט פערלאנגט ער 42 טויזענד דאלאר. ווען עס איז פאר־געקומען דער פראצעס מיט איינינג וואה־כען צוריק האט מעקעי פערלוירען. דזשאָלוש מידעלטאן האט נעטעה'נעט דאס דער פריין איז א צו וויכער, און אז מעיאר האקען האט נים געהאט דאס רעכט צו בעשטעלען ביי איהם די אר־בייט.

מעקעי בעהויפט אין זיין אפיעל דאס דער דזשאָרדזש מאָכט גרויסע טעות'ן און ער פערלאנגט דערפאר צו פיהרען זיין משפט פאר א העכערען געריכט.

ענגלענדער 12 מייל פון באנדאד

לאנדאן, מערץ, 8.

ענגלישע קאוואלעריע. געפינט זיך יעצט 12 מייל פון באנדאד אזוי איז דא פיעל פון פארפענטליכט געווארען.

די ענגלענדער זענען צוגעקומען צו דער סטעסיאן פאזיציע האבען זיי זי געפונען אן אבגעלייגיגע. די פאזיציע געפינט זיך 14 מייל דרום פון באגדאד די טערקען זענען פון דארטען אנטלאפען באאייטענס.

דער באריכט מעלדעט, אז די ענ גלישע קאוואלעריע איז דארטען געווען דינ סטאג און עס איז זיכער, אז די טעג וועט אויך באגדאד זיין אין ענגלישע הענט.

204 טויזענד טאן שיפען געזונקען.

בערלין, מערץ, 8.

די איבערזעטע נייעס אגענטור מעל דעט, אז די סובמארינס וועלכע האבען זיך צוריקגעקערהרט אין די פארטען, האבען בען באריכטעט, אז פונם ערשטען ביז'ן דריטען מערץ, האבען זיי געזונקען 204.000 טאן שיפען.